

Hakemus luonnonsuojelualan perustamisesta Suurteollisuuden (28) kaupunginosan kortteliin 1

841/11.01.04/2019

Rakennus- ja ympäristölautakunta 13.11.2019 § 177

**Valmistelija
Esittelijä**

Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupunki omistaa Malmnäsissä kolme määräalaa: 445-28-1-6-M601 (noin 1,07 ha), 445-28-1-3-M601 (noin 0,86 ha) ja 445-28-1-5-M601 (noin 1,32 ha). Määräalat sijaitsevat Suurteollisuuden (28) kaupunginosan korttelin 1 tonteilla 6, 3 ja 5. Nämä kolme osa-alueita, joiden pinta-ala on yhteensä noin 3,25 hehtaaria, käyvät ilmi oheisesta kartasta. Malmnäsissä keskellä kaupunkiasutusta sijaitsevat alueet kuuluvat jo ennestään Natura 2000 -verkostoon nimellä Paraisten orkidea-alue (FI0200129). Siitä saakka, kun alueet luokiteltiin Natura 2000 -verkostoon kuuluviksi, tavoitteena on ollut perustaa niistä luonnonsuojelualue. Alueet ovat tulleet Paraisten kaupungin hallintaan kaupungin ja Partek Oyj:n välisen kiinteistökaupan yhteydessä 28.12.2001.

Osa-alueiden maaperän on luokiteltu kuuluvan Natura-luontotyyppiin nimeltä Puoliluontaiset, kuivat niityt kalkkipitoisilla alustoilla (tärkeitä orkidea-alueita, 6210). Maaperä on kalkkipitoista. Myös läheisen kalkkikaivoksen ja tehtaiden kalkkikivipöly on luonut sopivan kasvuympäristön vaativalle kasvillisuudelle ja monille orkidealajeille. Alueella kasvaa mm. soikkokaksikkoa, lehtoneidonvaippaa, lehdokkia, maariankämmekkää, harajuurta, soikkokämmekkää ja miehenkämmekkää.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 24 §:ssä säädetään luonnonsuojelualan perustamisesta (22.12.2009/1587): *"Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun muun luonnonsuojelualan 10 §:n 2 momentissa tarkoitettulle alueelle. Harkittaessa alueen perustamista on otettava huomioon myös muut yleiseen etuun liittyvät näkökohdat. Luonnonsuojelualan perustamis päätöstä ei saa antaa, elleivät maanomistaja ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ole sopineet alueen rauhoitusmääräyksistä ja aluetta koskevista korvauksista. (18.3.2016/195)*

Päätökseen 1 momentin mukaisen luonnonsuojelualan perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta. Päätökseen voidaan sisällyttää 18 §:n 2 momentissa tarkoitettu kieltä tai rajoitus edellyttäen, että alueen eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii. (18.3.2016/195)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta perustaa luonnonsuojelualueeksi myös muun yksityisen alueen, jos alue sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan. Alueen

rauhoidusmääräykset eivät saa rajoittaa maankäyttöä enemmälti kuin aluetta koskevasta suojeluohjelmasta johtuu, ellei maanomistaja ole muuhun suostunut. Maanomistajalle ja kunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi ennen päätöksen antamista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoidusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta. (18.3.2016/195)

Luonnonsuojelun alueen merkitsemisestä säädetään 21 §:ssä. Tieto luonnonsuojelun alueen perustamisesta on myös tallennettava kiinteistötietojärjestelmään. (13.12.2013/913)."

Malmnäsissä sijaitsevien määräalojen rauhoittamisen ja luonnonsuojelun alueeksi perustamisen tarkoituksena on alueen arvokkaan luonnon hoitaminen ja säilyttäminen. Alueelle voidaan tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma, joka sisältää toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä luonnonympäristön hoitamiseksi ja säilyttämiseksi. Maanomistaja antaa valtion viranomaisille oikeuden hoitosuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. Tästä tehdään erillinen sopimus. Todennäköisesti hoidosta ja toimenpiteistä pitää sopia myös Nordkalk Oy:n kanssa, joka omistaa määräalojen ympärillä olevat osa-alueet.

Ehdotetut rauhoidusmääräykset tarkoittavat periaatteessa sitä, ettei alueella saa hakata metsää, ottaa tai vahingoittaa kasveja, liikkua varomattomasti tai harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonarvoihin. Marjojen ja sienten kerääminen normaaliin tapaan sekä olemassa olevien teiden ja polkujen ylläpitäminen on kuitenkin sallittua.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoidusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

Kiinteistörekisteriin on tehtävä merkintä luonnonsuojelun alueen perustamis päätöksestä. Varsinais-Suomen ELY-keskus merkitsee alueen tarvittaessa maastoon luonnonsuojelun lain mukaisesti. Paraisten kaupunki ei saa korvausta luonnonsuojelun alueen perustamisesta ja alueen pysyvistä rauhoittamisesta.

Kaupungin hallintosäännön mukaan rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja päättää kunnalle luonnonsuojelun lain mukaan kuuluvista tehtävistä. Ehdotus luonnonsuojelun alueen perustamisesta kaupungin maille on kuitenkin asia, joka tulee käsitellä kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

Oheismateriaali

Suurteollisuuden (26) kaupunginosan määräalojen kartta
Hakemus luonnonsuojelun alueen perustamisesta, rauhoidusmääräykset

Vaikutusten arviointi

Perustamalla tämä Natura 2000 -verkostoon jo kuuluva orkidea-alue

luonnonsuojelualueeksi turvataan alueen arvo ja hoito. Alueen rauhoituksen ja luonnonsuojelualueeksi perustamisen tarkoituksena on alueen arvokkaan luonnon hoitaminen ja säilyttäminen. Sen jälkeen alueelle voidaan tehdä hoito- ja käyttösuunnitelma, joka sisältää toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä luonnonympäristön hoitamiseksi ja säilyttämiseksi.

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunki anoo Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kolmen Suurteollisuuden (28) kaupunginosan korttelin 1 tonteilla 6, 3 ja 5 sijaitsevan kaupungin omistaman määrääalan 445-28-1-6-M601 (noin 1,07 ha), 445-28-1-3-M601 (noin 0,86 ha) ja 445-28-1-5-M601 (noin 1,32 ha) perustamista luonnonsuojelualueeksi.

Malmnäsissä keskellä kaupunkiasutusta sijaitsevat alueet kuuluvat jo ennestään Natura 2000 -verkostoon nimellä Paraisten orkidea-alue (FI0200129). Siitä saakka, kun alueet luokiteltiin Natura 2000 -verkostoon kuuluviksi, tavoitteena on ollut perustaa niistä luonnonsuojelualue. Luonnonsuojelualueen nimeksi voisi tulla Malmnäsien orkidea-alue.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto lopullisen päätöksen jälkeen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus